

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра культурології

До 35-річчя кафедри культурології

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

**Альманах наукового товариства “Афіна”
кафедри культурології**

*Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Культуротворчий потенціал молоді і перспективи культурної
інтеграції людства у XXI століття”*

15-17 листопада 2006 року

Випуск 5

Заснований в 2000 році

Рівне – 2007

Актуальні питання культурології: Альманах наукового товариства „Афіна” кафедри культурології: Матеріали Другої Всеукраїнської науково-практичної конференції „Культуротворчий потенціал молоді і перспективи культурної інтеграції людства у XXI століття”. – Випуск 5. – Рівне: РДГУ, 2007. – 181 с.

Виткалов В.Г. - **Головний редактор:**
- кандидат педагогічних наук, професор, зав. кафедри культурології РДГУ (голова редколегії)

Редакційна колегія:

Афанасьєв Ю.Л. - доктор філософських наук, професор ДАКККіМ (Київ);
Баканурський А.Г. - доктор мистецтвознавства, професор (Одеса);
Воробйов А.М. - кандидат педагогічних наук, професор РДГУ;
Граб О.В. - кандидат мистецтвознавства, доцент, куратор студентського наукового товариства „Афіна” РДГУ;

Дем’янчук О.Н. - доктор педагогічних наук, професор Волинського державного університету ім. Лесі Українки;

Жилюк С.І. - доктор історичних наук, професор РДГУ;
Кралуєк П.М. - доктор філософських наук, професор НУ “Острозька академія”;
Круль П.Ф. - доктор мистецтвознавства, професор НУ ім.В.Стефаніка (Івано-Франківськ);

Кушнарєнко Н.М. - доктор педагогічних наук, професор (ХДАК);
Постоловський Р.М. - кандидат історичних наук, професор РДГУ, Заслужений діяч науки і техніки України;

Стоколос Н.Г. - доктор історичних наук, професор РДГУ;
Поніманська Т.І. - кандидат педагогічних наук, професор РДГУ;
Троян С.С. - доктор історичних наук, професор РДГУ;
Уланова С.І. - доктор філософських наук, професор ДАКККіМ (Київ);
Швецова-Водка Г.М. - доктор історичних наук, професор РДГУ.

Рецензенти:

Арцишевський Р.А. - доктор філософських наук, професор Волинського державного університету ім. Лесі Українки ;
Брилін Б.А. - доктор педагогічних наук, професор Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського.

Науковий редактор – **проф. Виткалов В.Г.**
Упорядники випуску – **проф. Виткалов В.Г., Граб О.В.**

Друкується за рішенням вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 9 від 29.12.2005 р.).

Відповідальність за достовірність представленою матеріалу, а також за точність наведених цитат, імен, дат тощо несуть автори. Редакція залишає за собою право корегувати матеріали. Рукописи не рецензуються й авторам не повертаються. Редакція може й не поділяти точку зору авторів.

переконання, мотиви, настрої і т. д. [1]. Процес формування моральних орієнтирів здійснюється за посередництвом двох основних механізмів. Перший з них полягає в тому, що умови трудової діяльності і взаємовідносини, які склалися стихійно чи спеціально організовані вихователем, вибірково актуалізують окремі ситуативні спонукання, що при систематичній активації поступово зміцнюються і переходять в більш стійкі мотиваційні утворення. Другий процес полягає в засвоєнні вихованцями запропонованих у готовому формулюванні цілей ідеалів, цінностей, які, за задумом вихователя, повинні у них сформуватися і які вони мають поступово перетворити із зовнішньо зрозумілих у внутрішньо прийняті й реально діючі. Повноцінне формування мотиваційної системи особистості повинно включати в себе обидва процеси [1].

Використовуючи систему освіти, виховання, різноманітні засоби підтримки культурних стандартів життєдіяльності, усяке суспільство витрачає багато зусиль, щоб його члени успішно засвоювали такі культурні надбання, як норми, цінності, ідеї, соціальний досвід. Результатом цього процесу і є соціалізація, тобто входження людини в ту чи іншу соціальну групу чи спільність [3].

Так, за Т. Парсонсом, основний характер структури особистості формується в процесі соціалізації на основі структури систем соціальних об'єктів, з якими вона мала зв'язок протягом свого життя, включаючи, безумовно, конкретні цінності й норми, інституціоналізовані в цих системах.

Соціалізація здійснюється за допомогою соціальних механізмів, що забезпечують досягнення суспільних і групових цілей. Ці механізми пов'язані в основному з дією соціальних інститутів суспільства (сім'я, яка є первинним агентом соціалізації, що забезпечує засвоєння різних цінностей у дитинстві, інститути виховання (школа, університет), армія, трудовий колектив) і спеціальних засобів групового впливу і контролю [1].

Як соціальний процес, у якому беруть участь індивіди, соціалізація має певну специфіку. Але лише соціальні механізми не можуть забезпечити досягнення загальногрупових та загальносуспільних цілей. Необхідно, щоб тут спрацювали психологічні й соціально-психологічні механізми, які пов'язані з соціальною регуляцією поведінки людини, засвоєнням нею норм і цінностей.

Важливою закономірністю процесу соціального розвитку особистості є наявність у ньому двох протилежних тенденцій – типізації та індивідуалізації. Справді, з одного боку, у процесі соціалізації людина, засвоюючи цінності, норми, правила поведінки, вбирає типові елементи культурних зразків, разом з тим прийняття не відбувається механічно, кожен такий елемент проходить осмислення, усвідомлення особистістю. Будь-який процес розвитку людини, у тому числі й соціального, — це процес його індивідуального розвитку в рамках, у контексті, в умовах суспільства, соціальної групи, соціальних контактів, спілкування. Кожна людина сама індивідуально, особисто, безпосередньо проходить шлях соціального розвитку. Засвоєння знань, включених у суспільну свідомість, не може замінити людині процес її особистого соціального досвіду, який накопичується в результаті індивідуального прийняття соціальних закономірностей. Для повноцінного розвитку особистості, засвоєння нею цінностей суспільства, необхідні дві форми набуття соціального досвіду:

- організоване соціальне навчання, у процесі якого людина отримує „готові ” ціннісні орієнтири;
- стихійна практика соціальних взаємодій, що забезпечує спонтанний і активний розвиток особистості.

Найважливішим є знаходження оптимальних форм поєднання обох видів соціального навчання і виявлення їхніх специфічних закономірностей [1].

Отже, процес формування ціннісних орієнтацій особистості досить складний. Його форми та закономірності не можна окреслити лише соціальними або психологічними механізмами. Тому необхідне поєднання соціальних та психологічних чинників, які можуть здійснювати вплив у процесі становлення й утвердження ціннісних життєвих орієнтирів особистості.

Джерельні приписи

1. Социальная психология личности / Ред. А. Л. Куприянов, П. Г. Нежнов. – М.: Наука, 1979. – 344 с.
2. Соціологія: короткий енциклопедичний словник / Під заг. ред. В. І. Воловича. – К.: Укр. центр духовної культури, 1998. – 736 с.
3. Соціологія: Курс лекцій / За ред. В. М. Пічі. – Львів: Новий світ-2000, 2002. – 312 с.
4. Філософський словник / За ред. В. І. Шинкарука. – К.: Головна редакція УРЕ, 1986. – 798 с.

УДК 378.011.3-057.875

Пшебільська Л.Г. – *магістр освіти, здобувач кафедри управління освітою РДГУ*

н.к. – *канд. пед. наук, доц. Колупасєва Т.Є.*

ТЕНДЕНЦІЇ В ЗМІНАХ СТРУКТУРИ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В ПРОЦЕСІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ

Соціокультурна трансформація, яка сьогодні відбувається в Україні, актуалізує наукове дослідження ціннісних змін, що відбуваються як на рівні суспільства загалом, так і в його окремих соціальних групах. Таку ситуацію

пояснює роль, яку нині відіграють ціннісні преференції різних соціальних суб'єктів не лише в трансформації всіх сфер життєдіяльності суспільства, але й самої його структури. А отже, ціннісна динаміка – не лише показник, але й потужний фактор політичних, економічних, моральних, соціокультурних та інших змін, які є властивими як посткомуністичному простору, так і світові загалом.

Особливе місце у ціннісному дискурсі соціології посідає проблематика, пов'язана з аналізом ціннісної свідомості різних соціальних, а також соціально-демографічних груп, передусім молоді, що відіграє особливу роль у „динамічному суспільстві”. Молодь – це суспільно диференційована соціально-демографічна спільнота, якій притаманні специфічні фізіологічні, психологічні, пізнавальні, культурно-освітні та інші властивості, які характеризують її біосоціальне дозрівання для здійснення самовияву її внутрішніх сутнісних сил і соціальних якостей. Саме тому молодь, особливо студентська, є специфічною спільнотою, суттєві характеристики і риси якої, на відміну від представників старших поколінь та інших вікових груп, перебувають у стані формування й становлення. Сутність молоді та проявом її головної соціальної якості залишається міра досягнення нею соціальної суб'єктності, ступінь засвоєння суспільних відносин та інноваційної діяльності. Нині спостерігається зміна гуманістичної і духовної цілеспрямованості молодого покоління. Колишні моральні, духовні цінності замінюються цінностями матеріального комфорту. Західна масова культура тісно пов'язана з прагненням тих речей, моди, послуг, знань, які начебто визначають приналежність до вищих прошарків суспільства. Тому нерідко орієнтація на споживацтво виявляється у штучно прискореній зміні споживчих товарів, моди, стилів, що мають не стільки змістовний сенс, скільки відповідають принципу престижності. Досить часто жадоба споживання не відповідає можливостям індивідів, що спричиняє гострі емоційні стреси та зриви. Заохочуючи прагматичні погляди на життя, масова культура нав'язує думку щодо першочергового значення індивідуальних потреб, особистих інтересів над суспільними. Пропагується така цінність, як „індивідуалізм”, що визначає пріоритет прав особистості, її свободи і незалежність від суспільства й держави. Ця цінність тісно пов'язана з такими поняттями, як свобода, рівність можливостей, конкуренція, особистий успіх. З огляду на те, що у нашому суспільстві досить тривалий час домінуючими вважалися суспільні інтереси, пропагування індивідуалізму призводить до психологічної розгубленості, моральної дезорієнтації певної частини населення, особливо молоді [4, с. 153]. Динаміка ціннісної орієнтації студентської молоді, на нашу думку, зумовлена кількома причинами:

1. Ця соціальна група за характером своєї діяльності і поглядами дуже близька до інтелігенції, тому важливо досліджувати студентство як резерв формування інтелектуальної еліти і відповідно вищу школу розглядати як головний канал такого формування.
2. Динамічність і відносно високий рівень організованості студентства робить цю групу досить привабливою для різного роду ідеологів і політиків, які намагаються втягти студентську молодь у політичні ігри.
3. Демографічні та інтелектуальні характеристики студентської молоді роблять цю соціальну спільноту однією з найбільш ресурсомістких суспільних груп, оскільки вік та освіта, безсумнівно, є найважливішими соціальними ресурсами.

Відповідно до концепції нормативних років Р. Інглехарта (згідно з якою найбільш значущим періодом для формування особистості є віковий період від 12 до 18 років), аналізуються ціннісні орієнтації та порівняно аксіонормативні системи різних груп студентської молоді. На базі цього можна виділили такі її покоління (починаючи з кінця 60-х рр. минулого століття дотепер): „відлиги” (кінця 60-х – початку 70-х рр. XX ст.), „застою” (кінця 70-х – початку 80-х рр. XX ст.), „перебудови” (кінця 80-х – початку 90 рр. XX ст.), „перше покоління незалежності” (середини 90-х рр. XX ст.), „друге покоління незалежності” (кінця 90-х XX ст. – початку XXI ст.) [2, с. 64].

Безумовно, цінності є тим феноменом, котрий найтісніше пов'язаний зі сферою потреб людини, оскільки певна система цінностей втілюється в тих чи інших конкретних феноменах, пов'язаних з відповідними формами життєдіяльності, у яких і здійснюється оволодіння цінностями, їх поступове перетворення з явища „зовнішнього” у явище „для себе”, тобто відбувається переведення цінностей суспільних у цінності суб'єктивно значущі для самого індивіда.

У наш час „розгулу всездозволеності”, втрати старих, непридатних для життя орієнтирів і тимчасового духовного бездоріжжя важко переоцінити значення ціннісних орієнтацій як умови розвитку особистості, здатної до самостійного і відповідального вибору. З огляду на це стає очевидною нагальна необхідність створити нову систему цінностей, яка б слугувала орієнтиром у вихованні молодого покоління. Така система і кожен її структурний компонент зокрема мають становити одне ціле, у якому об'єднуючим началом є духовність. Тепер є необхідність формування нових ціннісних орієнтацій, нових ціннісних ідеалів, ціннісного світогляду людини, яка буде жити і працювати в XXI столітті в Україні – незалежній європейській державі, де цільові та ціннісні орієнтації сполучатимуть творчість, нові оригінальні ідеї з народними традиціями та культурою.

Сучасні цінності – актуально ідеологічна проблема, проблема формування світогляду, що є інтегративною основою діяльності як окремого індивіда і будь – якої малої чи великої соціальної групи, колективу, нації, усього людства. Це також нова проблема, що має проростати і кристалізуватися заново, причому вибір світоглядних позицій, а отже, і цінностей покладається на індивіда як суб'єкта життєдіяльності. Це, звичайно, проблема загальної значущості, бо процес державотворення в Україні висуває на передній план такі спільні для всіх ідеологічні цінності, як патріотизм і громадянськість та їх відображення у свідомості, світогляді та поведінці. Саме тому впродовж всієї історії людства досить часто молоде покоління було невдоволене існуючими порядками, поставало проти всього застарілого, консервативного. Соціальне становище молоді, як однієї з найбільш вразливих груп населення, нині є

вкрай важким. Молоді люди дедалі частіше стали відчувати на собі вплив масової культури, наркоманії, токсикоманії, а звідси – втрачати соціальні орієнтири, вдаватися до порушення норм моралі. Зважаючи на різні обставини в суспільстві, молодь швидше, ніж інші соціальні групи викидається на узбіччя духовного життя, відчужується не лише від держави, але й усього суспільства. Тому соціалізація, входження в соціальне середовище шляхом пристосування до нього студентської молоді відбувається сьогодні в умовах появи нових ціннісних орієнтацій та формування нових ідеалів.

Процес соціалізації відбувається по-різному в сім'ях, які належать до різних верств суспільства. З поліпшенням становища в суспільстві посилюється й інтерес сім'ї (і відповідно дітей) до політики. Національні меншини, як правило, відчують менше довір'я до політики держави і менш упевнені у своїх можливостях як-небудь вплинути на неї. Сімейні взаємини – також важливий фактор політичної соціалізації. Стабільна, спокійна обстановка в сім'ї позитивно впливає на моральний розвиток підростаючого покоління, у той час, коли сім'я, що розпадається, породжує, як правило, майбутніх „відчуженців” суспільства, які поступово перетворюються в антисоціальні елементи. Історія, філософія, соціологія і психологія переконливо доводять, що сім'я була і залишилася неминущою цінністю суспільства.

Значну роль у соціалізації відіграють також і засоби масової інформації. Вони виконують функції соціальної комунікації, інформування і виховання, формування громадянських цінностей, створюють відповідний соціально-політичний клімат. Виділяються п'ять елементів масової комунікації: хто?, що?, як?, кому?, з яким ефектом?

У недемократичних державах телебачення, радіо, преса перебувають у власності держави і під її пильним контролем. Незважаючи на демократичні зміни, діяльність засобів масової інформації в нашому суспільстві змінюється дуже поволі. Це наслідок того, що суспільство втратило вектор руху. Щоб виправити становище, потрібно створити зовсім нову „мову” засобів масової інформації. Головне їхнє завдання сьогодні – захист нових, демократичних сил і формування морального обличчя молоді, більшу частину якої становить студентська молодь.

Отже, сьогодні студентство набуває характеристик соціальної суб'єктності, визначаючи не просто сам процес переходу до іншого суспільства, але і його спрямованість. Це виявляється у процесах модернізації та постмодернізації цінностей студентської молоді, які, хоч відбуваються досить активно, як це можна зрозуміти з характеристик, усе ж є амбівалентними. Це явище – адекватна реакція на стан українського суспільства загалом, зокрема на його маргінальність та транзитивність. Тобто ціннісна свідомість сучасного студентства формується в умовах, коли в суспільстві відбуваються революційні зміни, коли воно стоїть перед альтернативою вибору подальшого шляху розвитку. Ці події і загальний негативний стан в державі призвели до того, що молодь виявилась однією з найбільш соціально занедбаних і найменш соціально захищених спільнот нашої країни, що молодіжне середовище розшарпують різні проблеми, що питома вага цих проблем уже давно перевищила критичну масу і загрожує соціальними вибухами. Наслідком цього є логічне зростання конфліктного потенціалу молодого покоління. Та результати соціологічних досліджень свідчать, що, попри популяризацію опозиційних ідей, вони мають не аномічний, а конструктивно-творчий характер.

Джерельні приписи

1. Черниш Н. Соціологія: Курс лекцій. – Львів: Кальварія, 2004. – С.234.
2. Сокурская Л. Г., Крилова О. Н. Ценностная дифференциация украинского студенчества: кластерный анализ // Методология, теория та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства: Зб. наук. праць. – Харків, 2003. – С.534-539.
3. Сокурская Л. Г. Высшее образование как модель социокультурной трансформации: институциональный аспект анализа // Проблемы розвитку соціологічної теорії. Трансформація соціальних інститутів та інституціональної структури суспільства. – К.: Інститут соціології НАН України, 2003. – С.404-409.
4. Соціальна робота з дітьми та молоддю: проблеми, пошуки, перспективи. /УДЦССМ, за ред. С.В. Толстоуховой. – К., 2000. – 276 с.
5. Сучасні тенденції соціально-правової освіти молоді / УДЦССМ, за ред. І. М. Пінчук, С.В. Толстоуховой. – К., 2000. – 148 с.

УДК 278. 18

Хоменко О. В. – ст. II курсу спец.

„Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво” РІС КСУ

н.к. – канд.істор.наук, доц. Шеретюк Р.М.

ЗАПИТИ І ПОТРЕБИ СУЧАСНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ (на матеріалах РІС КСУ)

У наш час надзвичайно актуальними є проблеми, пов'язані насамперед із ціннісними орієнтаціями молоді. Нині доводиться стикатися з молодими людьми, переконаними у тому, що такі вічні цінності, які так берегло і шанувало не одне покоління людей, втратили свою вартість, є застарілими і непристосованими до нинішнього ритму життя. Ціннісні орієнтації сучасної молоді формуються у досить складних умовах сьогодення. З одного боку, різнобарвний

ЗМІСТ

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО РЕКТОРА	3
<i>Виткалов В.Г., Граб О.В.</i> МОЛОДЬ У СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ ХХІ СТОЛІТТЯ: ЗА МАТЕРІАЛАМИ ДРУГОЇ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ „КУЛЬТУРОТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ МОЛОДІ І ПЕРСПЕКТИВИ КУЛЬТУРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ЛЮДСТВА У ХХІ СТОЛІТТЯ”	4
РОЗДІЛ І. ПРОБЛЕМИ ГЕНЕЗИ КУЛЬТУРИ У МОЛОДІЖНОМУ СЕРЕДОВИЩІ	
<i>Шевчук М.В.</i> УКРАЇНСЬКА МЕНТАЛЬНІСТЬ ЯК ЄДНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ ТА ІНТЕЛЕКТУ: ДОСВІД ДЛЯ МОЛОДОЇ ГЕНЕРАЦІЇ	7
<i>Корольчук О. І.</i> МОРАЛЬНІ ОРІЄНТАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ.....	9
<i>Возна Т.О.</i> ЯКІСТЬ ОСВІТИ ЯК ГОЛОВНИЙ ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ КУЛЬТУРНОГО РІВНЯ МОЛОДІ.....	10
<i>Кутузова Г.</i> АСПЕКТИ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ СТУДЕНТІВ КЛАСИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	13
<i>Перець О.М.</i> ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СТУДЕНТІВ ВИЩОГО ПЕДАГОГІЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	15
<i>Терновенко Д.С.</i> ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ ТА ЇХ ФОРМУВАННЯ В КОНТЕКСТІ ГУМАНІСТИЧНОЇ ПАРАДИГМИ ОСВІТИ (на прикладі студентської молоді ЛНПУ ім. Т.Шевченка).....	18
<i>Потапчук Т.В.</i> МОРАЛЬНО-ДУХОВНІ ЦІННОСТІ І ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДНИХ УСТАНОВОК СТАРШОКЛАСНИКІВ	21
<i>Пузиченко Т.</i> ГУРТКИ, ТВОРЧІ ОБ’ЄДНАННЯ ПОЗАШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЯК СФЕРА РОЗВИТКУ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ	23
<i>Терешко Л.В.</i> КУЛЬТУРА ЗДОРОВ’Я СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА ЯК ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	27
<i>Терешко Л.В.</i> КУЛЬТУРА ЗДОРОВ’Я ОСОБИСТОСТІ В ІСТОРІЇ НАУКОВОЇ ДУМКИ.....	30
<i>Семенович О.Л.</i> ІСТОРІОГРАФІЯ ДАВНЬОРУСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ВОЛИНИ.....	33
<i>Шевчук О.В.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З МОЛОДДЮ У КОНТЕКСТІ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ РІВНЕНСЬКОЇ „ПРОСВІТИ”	37
РОЗДІЛ ІІ. ДИНАМІКА КУЛЬТУРНИХ ПРОЦЕСІВ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ	
<i>Шевчук К.С.</i> ЕТИЧНИЙ ВИМІР ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В СУЧАСНОМУ СВІТІ	39
<i>Виткалов С.В.</i> МОЛОДЬ У КУЛЬТУРНОМУ КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ (регіональний аспект)	44
<i>Кузьмук О.М.</i> НАЦІОНАЛЬНА КУЛЬТУРА В УМОВАХ ТВОРЕННЯ ГЛОБАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА	46
<i>М’якота І.В.</i> ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЕЛІТАРНОЇ КУЛЬТУРИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ТА ЇЇ РОЛЬ У СУСПІЛЬСТВІ.....	48
<i>Шуба А.І.</i> ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РІВНЯ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ УТВЕРДЖЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ТЕНДЕНЦІЙ	51
<i>Кучина Н.І.</i> СТАВЛЕННЯ МОЛОДІ ДО СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННОГО ВИДАВНИЦТВА В УКРАЇНІ	54
<i>Швая Д.В.</i> ПРОБЛЕМА ГЛОБАЛІЗАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	58
<i>Війтович Г. В.</i> ВПЛИВ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ НА ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНОГО ПОТЕНЦІАЛУ	

СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	60
<i>Гумен Ю.В.</i> ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ І СУЧАСНА СТУДЕНТСЬКА МОЛОДЬ	62
<i>Марчук Ю. М.</i> МОРАЛЬНО-ЕТИЧНА ФІЛЬТРАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ ЯК КУЛЬТУРОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	64
<i>Кравченко Т.В.</i> ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ СУЧАСНОЇ СІЛЬСЬКОЇ МОЛОДІ.....	67
<i>Вакульчук М.В.</i> МАЙСТЕРНІСТЬ ТА КУЛЬТУРА ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ	69
<i>Старенька О.О.</i> ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ (на прикладі художньо-педагогічного факультету РДГУ).....	73
<i>Шеретюк Р.М.</i> РЕЛІГІЙНИЙ ФАКТОР У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ.....	74
<i>Куліда К.М.</i> ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ: СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ.....	76
<i>Пшебільська Л.Г.</i> ТЕНДЕНЦІЇ В ЗМІНАХ СТРУКТУРИЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В ПРОЦЕСІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ	78
<i>Хоменко О. В.</i> ЗАПИТИ І ПОТРЕБИ СУЧАСНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ (на матеріалах РІС КСУ)	80
<i>Савич К.</i> СЛЕНГ ЯК СКЛАДОВА МОЛОДІЖНОЇ СУБКУЛЬТУРИ.....	82
<i>Карпович К.П.</i> САКРАЛЬНА ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА У КОНТЕКСТІ ДУХОВНОГО ЗРОСТАННЯ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ.....	84
<i>Загаєвська О.</i> ХРИСТІЯНСЬКА ЕТИКА ЯК ЗАСІБ ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ.....	86
<i>Ковальчук Л.М.</i> ХРИСТІЯНСЬКА МОРАЛЬ ЯК СКЛАДОВА ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНОГО ТА ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ	89
<i>Миркевич О.В.</i> ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЯК ОСНОВА СОЦІОКУЛЬТУРНИХ РУХІВ.....	91
<i>Кузіч Р.С.</i> МОЛОДІЖНІ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ КУЛЬТУРИ.....	93
<i>Гончаров А.О.</i> УПА У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ: МОЛОДІЖНИЙ ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ	96
<i>Перебийнос С.І.</i> КОМУНІКАТИВНІСТЬ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ: ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗНАЙОМСТВА (на матеріалах РІС КСУ)	98
<i>Заладовська О. В.</i> СТУДЕНТСЬКИЙ ШЛЮБ: ПОГЛЯД МОЛОДІ.....	100
<i>Бондарчук А.Я.</i> ВИХОВАННЯ У СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ КУЛЬТУРИ СІМЕЙНИХ ВЗАЄМИН.....	102
<i>Заладовська О.В.</i> ГЕНДЕРНА СТРУКТУРА СІМ'Ї: СОЦІАЛЬНО-Педагогічний АСПЕКТ.....	104
<i>Коберська Т.М.</i> САМОРОЗВИТОК І САМОРЕАЛІЗАЦІЯ МОЛОДІ У СФЕРІ ДОЗВІЛЛЯ.....	106
<i>Левенець М., Старенька О.</i> ЛІДЕРСТВО ЯК ОДНА ІЗ ФОРМ САМОСТВЕРДЖЕННЯ ОСОБИСТОСТІ	108
<i>Чаус Ю.А.</i> ОБРАЗ РЕЛІГІЙНОСТІ В СТУДЕНТСЬКІЙ СУБКУЛЬТУРІ.....	111

РОЗДІЛ ІІІ. ХУДОЖНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ФАКТОР ДУХОВНОГО ЗРОСТАННЯ МОЛОДІ

<i>Деркач М.В.</i> ОСНОВНІ ЗАСАДИ СЕМІОТИКИ ТА ПРОБЛЕМИ МУЗИЧНОЇ ЕСТЕТИКИ	113
<i>Гнатюк В.</i> ОБРАЗ РЕЦИПІЄНТА ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ В АВТОРСЬКІЙ КАРТИНІ СВІТУ (на матеріалі класицизму і бароко).....	115
<i>Кошова І. П.</i> ОСОБЛИВОСТІ СВІТСЬКОГО ПОРТРЕТА ЛІВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ ПЕРІОДУ БАРОКО У КОНТЕКСТІ УКРАЇНСЬКОГО ОБРАЗОТВОРЕННЯ.....	118
<i>Макотера А.В.</i> РОЗВИТОК ЕСТЕТИЧНИХ ПОЧУТТІВ НА ПРИКЛАДІ РОЗГЛЯДУ ПОРТРЕТНОГО ЖИВОПИСУ УКРАЇНИ ХVІІІ-ХІХ ст.....	120
<i>Бєдакова С.В.</i> ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНІ ЗДОБУТКИ ВИКЛАДАЧІВ ПРАЗЬКОЇ КОНСЕРВАТОРІЇ КІНЦЯ ХІХ – ПЕРШОЇ ТРЕТИНИ ХХ СТОЛІТТЯ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО КУЛЬТУРОТВОРЕННЯ.....	123
<i>Бєлова О. С.</i> НЕОБАРОКО В УКРАЇНСЬКОМУ МИСТЕЦТВІ 1920-х рр.....	126
<i>Бєлова О. С.</i> КОНЦЕПЦІЯ ДУХОВНОГО ПЕРЕТВОРЕННЯ ОСОБИСТОСТІ: УРОКИ ІСТОРІЇ (на прикладі діяльності українського театру Л. Курбаса).....	128
<i>Шепелева І.А.</i> РОЛЬ УКРАЇНСЬКОГО АНДЕГРАУНДУ В ПОШУКУ ДУХОВНОЇ ОСНОВИ НАЦІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ	131
<i>Парфенюк В.І.</i> ВИХОВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ Й ПАТРІОТИЗМУ МОЛОДІ (на прикладі історичного роману Р.Іваничука „Мальви”).....	137
<i>Купець Л.М.</i> ПРОЗОВА ТВОРЧІСТЬ ЮРІЯ АНДРУХОВИЧА ЯК ФЕНОМЕН ПОСТМОДЕРНУ.....	140
<i>Дацик М.В., Левенець М.В.</i> МУЗИЧНИЙ ФОЛЬКЛОР У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ХУДОЖНЬОЇ ПРАКТИКИ: ДО ПИТАННЯ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ	143
<i>Шемуровська О., Черуха А.А.</i> ФОЛЬКЛОР ЯК ЗАСІБ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ	146
<i>Федоришин М.В.</i> ТЕНДЕНЦІЇ КОЛЯДНИХ ФОЛЬКЛОРНИХ ФЕСТИВАЛІВ, СВЯТ ТА КОНКУРСІВ НА ВОЛИНІ. 149	
<i>Радковська Л.М.</i> ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНА ТА ВИХОВНА РОЛЬ ДУХОВНОЇ МУЗИКИ.....	151
<i>Соловійов В.А.</i> ПСИХОЛОГО-ЕМОЦІЙНИЙ ЕФЕКТ СПРИЙМАННЯ МУЗИЧНОГО ТВОРУ	154
<i>Довбенчук О.І.</i> ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ НА КРАСЗНАВЧОМУ МАТЕРІАЛІ	157
<i>Глухенький М.Ф.</i> ВИВЧЕННЯ МІЖНАЦІОНАЛЬНИХ ЗВ’ЯЗКІВ УКРАЇНСЬКИХ ХУДОЖНИКІВ- ІМПРЕСІОНІСТІВ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ У РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИХ ПРОЦЕСІВ ХХІ СТОЛІТТЯ.....	159
<i>Власюк Г.І.</i> МУЗЕЄФІКАЦІЯ ЗАМКОВИХ КОМПЛЕКСІВ У КОНТЕКСТІ ВІДРОДЖЕННЯ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ УКРАЇНИ.....	161
<i>Глушук О.Г.</i> АМАТОРСТВО ЯК СФЕРА РЕАЛІЗАЦІЇ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОДІ	165
<i>Швець Л.В.</i> ТРАДИЦІЇ РОДИННОГО ВИХОВАННЯ: КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	167
<i>Помогалова К.В., Аксьонова І.О.</i> РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТІВ (на прикладі Студентського Центру моди Брянківського технолого-економічного технікуму Луганського педагогічного університету імені Тараса Шевченка).....	170
<i>Крайлюк Л.В.</i> ТВОРЧА СПАДЩИНА НІЛА ХАСЕВИЧА У СИСТЕМІ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ	

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

*Альманах наукового товариства “Афіна” кафедри культурології
Рівненського державного гуманітарного університету*

Випуск 5

Наукове редагування – *проф. Виткалов В.Г.*
Комп’ютерна верстка та макет – *Кравчук В.Ю.*
Упорядкування і коректура – *Виткалов В.Г., Граб О.В.*
Редактор – *Парфенюк В.І.*
Відповідальна за випуск – *Виткалов В.Г.*

Здано до набору 10.12.2005. Підписано до друку 20.02.2006.
Формат 60x84¹/₁₆. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк. арк. 21. Наклад 100 прим.

Адреса редакції: Рівне, вул. С.Бандери, 12.
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра культурології. Тел. 8 (0362) 22-20-32

Актуальні питання культурології: Альманах наукового товариства „Афіна” кафедри культурології:
Матеріали Другої Всеукраїнської науково-практичної конференції „Культуротворчий потенціал молоді і
перспективи культурної інтеграції людства у ХХІ століття”. – Випуск 5. – Рівне: РДГУ, 2007. – 181 с.

**ББК 71.0
УДК 168.522**